

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πρόγραμμα: «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή(ΠΕΚΑ)» 2021-2027

Δράση: «Παρακολούθηση και Καταγραφή της κατάστασης των Θαλάσσιων Υποπεριοχών της Ελλάδας»

Προτεραιότητα: Άξονας Προτεραιότητας 5: «Διαχείριση Αστικών Λυμάτων και Υδάτινων Πόρων»

Τίτλος έργου:

«Παρακολούθηση και Καταγραφή της κατάστασης των Θαλάσσιων Υποπεριοχών της Ελλάδας», Ακρωνύμιο «ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ II» και κωδικό MIS 6017424.

Συνοπτική Περιγραφή:

Ο Ελληνικός Γεωργικός Οργανισμός – ΔΗΜΗΤΡΑ (ΕΛΓΟ – ΔΗΜΗΤΡΑ), Ινστιτούτο Αλιευτικής Έρευνας (ΙΝΑΛΕ) συμμετέχει στο Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» ΕΣΠΑ 2021-2027 μέσω της Πράξης «Παρακολούθηση και Καταγραφή της κατάστασης των Θαλάσσιων Υποπεριοχών της Ελλάδας» που συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και Εθνικούς Πόρους.

Αντικείμενο της Πράξης αποτελεί η παρακολούθηση και αξιολόγηση των θαλάσσιων υδάτων της χώρας, με έμφαση στο Βόρειο Αιγαίο, για τη διαπίστωση της επίτευξης της Καλής Περιβαλλοντικής Κατάστασης (ΚΠΚ), στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Οδηγίας-Πλαισίου (2008/56/ΕΚ) για τη Θαλάσσια Στρατηγική (ΟΠΘΣ). Συγκεκριμένα, η Πράξη περιλαμβάνει τη λεπτομερή αξιολόγηση του θαλάσσιου περιβάλλοντος βάσει έντεκα (11) Περιγραφέων, τον προσδιορισμό της ΚΠΚ σε περιφερειακό επίπεδο, καθώς και τη θέσπιση σαφών περιβαλλοντικών στόχων και προγραμμάτων παρακολούθησης. Σε περίπτωση μη επίτευξης της ΚΠΚ τα κράτη μέλη οφείλουν να λάβουν τα κατάλληλα διαχειριστικά μέτρα για την εξάλειψη των απειλών και τη βελτίωση της περιβαλλοντικής κατάστασης των θαλασσών τους. Γενικά, η ΟΠΘΣ αποτελεί περιβαλλοντικό πυλώνα υιοθετώντας μια ολιστική και προσαρμοστική προσέγγιση διαχείρισης όλων των πολιτικών που αφορούν στην προστασία και διαχείριση του θαλάσσιου περιβάλλοντος στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), οι οποίες και πρέπει να αναθεωρούνται κάθε έξι (6) χρόνια.

Περιλαμβάνονται:

(1) Εφάπαξ δειγματοληψίες και αναλύσεις βιολογικών δειγμάτων σε επτά (7) Περιοχές «Natura 2000». Θα πραγματοποιούνται: Α) Δειγματοληψίες φυτοβένθους (μακροφύκη, αγγειόσπερμα) σε κατάλληλες παράκτιες θέσεις, με ελεύθερη κολύμβηση και αυτόνομη κατάδυση, και Β) Χαρτογράφηση αντιπροσωπευτικών θέσεων των υποβρύχιων λιβαδιών αγγειόσπερμων (των γενών *Posidonia*, *Cymodocea*) και των οικοτόπων τύπου «maerl» (βιογενείς σχηματισμοί ενασβεστωμένων Ροδοφυκών) με ηχοβολιστικά (sonar) ή φωτογραφικές δειγματοληψίες με βυθιζόμενες κάμερες ή υποβρύχια οχήματα (ROVs) και ground truthing (αυτόνομη κατάδυση).

(2) Δειγματοληψίες και αναλύσεις δειγμάτων σε σταθμούς τριών Κόλπων (Παγασητικός, Θερμαϊκός, Ακτές Αλεξανδρούπολης). Συγκεκριμένα, θα πραγματοποιηθούν έρευνες για

«Ξενικά είδη» (D2), άνθηση «καιροσκοπικών μακροφυκών» (D5), «Απορρίμματα που εκβράζονται και αποτίθενται στις ακτές» (D10), καθώς και «Μικροπλαστικά που εισέρχονται διά της κατάποσης σε θαλάσσια ζώα, στη γόπα (*Boops boops*) και στην κουτσομούρα (*Mullus barbatus*)» (D10). Μύδια (*Mytilus galloprovincialis*) θα ποντιστούν σε κλωβούς στους τρεις Κόλπους ως οργανισμοί «δείκτες» με συχνότητα 2 φορές/6 έτη (D8).

(3) Στατιστικές αναλύσεις ήδη υπαρχόντων στοιχείων, τα οποία συλλέγονται από τα εργαστήρια «Προστασία των ζώων, φαρμάκων και κτηνιατρικών εφαρμογών» και «Εργαστήριο Αναφοράς Βιοτοξινών ISO 17025», θα πραγματοποιούνται στο πλαίσιο του Περιγραφέα D9, ενώ θα εκτελούνται έκτακτοι πλόες και συλλογές στην περίπτωση απρόβλεπτων γεγονότων, όπως ο σχηματισμός βλέννας στο Βόρειο Αιγαίο, ή συμπλήρωσης ερευνητικών κενών, στο πλαίσιο των υπό εξέλιξη φαινομένων, όπως της κλιματικής κρίσης.

Ενδεικτικά αναμενόμενα οφέλη της συγκεκριμένης Πράξης, μέσα από τις παρεμβάσεις που αυτή περιλαμβάνει, είναι:

- Περιβαλλοντικά οφέλη-Βιοποικιλότητα: Η συμβολή στην προστασία και διατήρηση της βιοποικιλότητας, δηλαδή, των θαλάσσιων πτηνών, θηλαστικών, ψαριών, αγγειόσπερμων, μακροφυκών κ.λπ. και των οικοτόπων τους, για την επίτευξη της ΚΠΚ και έτσι τη διασφάλιση ότι οι θάλασσες θα είναι καθαρές, υγιείς και παραγωγικές. Επίσης, συμβολή στη λήψη μέτρων για την αποκατάσταση των θαλάσσιων οικοτόπων που έχουν υποστεί υποβάθμιση.
- Περιβαλλοντικά οφέλη-Ρύπανση: Ο καθορισμός σαφών περιβαλλοντικών στόχων θα μειώσει και σταδιακά ίσως εξαλείψει τη ρύπανση από τοξικές ουσίες και πλαστικά, τον ευτροφισμό και τον υποβρύχιο θόρυβο, που σε συνδυασμό με άλλες ανθρωπογενείς καταπονήσεις και την κλιματική κρίση επιδρούν αθροιστικά και συνεργικά στο θαλάσσιο περιβάλλον.
- Οικονομικά & Κοινωνικά Οφέλη-Βιώσιμη Αξιοποίηση Πόρων: Η συμβολή στην προστασία θαλάσσιων πόρων από τους οποίους εξαρτώνται οι οικονομικές και κοινωνικές δραστηριότητες, όπως η αλιεία, ο τουρισμός, οι θαλάσσιες μεταφορές, κτλ.
- Οικονομικά & Κοινωνικά Οφέλη-Προστασία της Ανθρώπινης Υγείας: Η συμβολή στη διαφύλαξη και μείωση των επιπέδων της ρύπανσης στα θαλάσσια τρόφιμα μέσω της διασφάλισης της καθαρότητας των υδάτων, προστατεύοντας έτσι την ανθρώπινη υγεία.
- Οικονομικά & Κοινωνικά Οφέλη-Διαφάνεια και Συνοχή: Η καθιέρωση ενός κοινού πλαισίου στόχων σε επίπεδο ΕΕ, διευκολύνοντας τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών και των περιφερειακών συμβάσεων για τις θάλασσες. Αυτό επιτρέπει την ανταλλαγή επιστημονικών δεδομένων, μεθοδολογιών και βέλτιστων πρακτικών.

Απώτερος στόχος του Έργου είναι:

- Η διασφάλιση της βιώσιμης διαχείρισης του θαλάσσιου περιβάλλοντος, υποστηρίζοντας την «γαλάζια ανάπτυξη» διατηρώντας παράλληλα την περιβαλλοντική υγεία. Οι προσπάθειες της Ελλάδας ευθυγραμμίζονται με τις οδηγίες της ΕΕ και τις διεθνείς συμφωνίες όπως η UNCLOS και η Σύμβαση της Βαρκελώνης.

Συνολικός Προϋπολογισμός Έργου: 16.739.119,00 €

Προϋπολογισμός ΕΛΓΟ - ΔΗΜΗΤΡΑ: 4.799.717,00 €